

BEKÆMPELSE AF LYS BLADPLET I VINTERRAPS

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Bekæmpelse anbefales på de tidligste vækststadier ved 5 procent angrebne planter. Evt. bekæmpelse anbefales dog tidligst fra primo til medio marts, og kun såfremt der er vækst i planterne på dette tidspunkt.

Vinterrapsmarkerne skal i foråret løbende tjekkes for evt. angreb af lys bladplet. Der er igen i år et [registreringsnet](#) for lys bladplet, hvor der fra 4.-5. marts bedømmes i ca. 45 marker.

Nedenfor ses billeder af tidlige angreb af lys bladplet. De første få meldinger om angreb er netop modtaget, og billede 1 viser angreb fra denne uge på Fyn, mens de øvrige billeder er fra tidligere år.

Det mest karakteristiske ved lys bladplet er de mange små hvide "totter" (sporehobe) omkring pletterne. Læg evt. bladene i en let fugtig plastpose ved stuetemperatur i 2-4 dage for at få de hvide punkter frem, da sporehobene især ses under fugtige forhold.

Der findes om foråret tit mange bladpletter i rapsen, som skyldes henfald af blade mv. ligesom der i mindre omfang er bladpletter af skulpesvamp og Phoma (rodhalsråd), som ikke tillægges betydning.

BEKÆMPELSE

En effektiv bekæmpelse af lys bladplet kræver, at bekæmpelse foretages ved svage angreb. Bekæmpelse anbefales på de tidlige vækststadier ved 5 procent angrebne planter, mens bekæmpelsestærsklen er højere senere uden at der kan angives en nøjagtig værdi. Evt. bekæmpelse kan være aktuel fra vækststadium 31 (begyndende strækning, 10 procent af maks. stængellængde nået) og tidligst fra primo til medio marts, og kun såfremt der er vækst i planterne på dette tidspunkt.

I UK er lys bladplet den mest betydende svampesygdom, og her er fundet følgende sammenhæng mellem procent angrebne planter i foråret i strækingsfasen og udbyttetab: procent tab = 0,33 x procent angrebne planter. Ved 10 procent angrebne planter i foråret vil udbyttetabet således være 3,3 procent eller ca. 1,5 hkg pr. ha ved et udbytt niveau på 45 hkg/ha. Omkostninger til f.eks. 0,5 l Prosaro og udbringning er 0,9 hkg/ha ved en rapspris på 280 kr./hkg.

I Danmark er lys bladplet oftest meget mindre udbredt end i UK, ligesom angrebene kan gå i stå, hvis det efterfølgende bliver tørt.

I tabel 1 ses en oversigt over midler med effekt mod lys bladplet, anbefalede doser og regler for midlernes anvendelse. Kun få midler har lys bladplet på etiketten, men ofte vil der samtidig være angreb af andre svampe.

Ved bekæmpelse tidligt forår kan anvendes Folicur Xpert og også Prosaro, hvis der samtidig er angreb af andre svampe. Midlerne må anvendes fra vækststadium 31 (begyndende strækning, 10 procent af maks. stængellængde nået).

Orius og Juventus må ikke anvendes tidligt forår, men først fra stadium 60 (begyndende blomstring) hhv. stadium 65 (blomstring). Orius 200 EW (reg.nr. 396-24) er afmeldt og er blevet erstattet af Orius Max 200 EW. Orius 200 EW (reg.nr. 396-24) må anvendes og opbevares indtil 12. august 2020.

Tabel 1. Oversigt over midler godkendt i raps og med effekt mod lys bladplet

Middel	Normal-dosis, l/ha (= maks. dosis)	Anbefalet dosis, l/ha	Godkendt forår i stadium	g/l tebuconazol, triazolregler*	Effekt mod lys bladplet, 4 bedst	Sygdomme på etiketten forår	Maks. antal beh.	Bemærkninger
Prosaro	1,0	0,4-0,5	31-69	125	***	Gråskimmel, skulpe-svamp, knoldbægersvamp	2	Min. 14 dage mellem behandlinger. Maks. 2,0 l/ha pr. sæson, men hvis behandlet i efteråret maks. 1,4 l/ha pr. sæson
Folicur Xpert	0,32 i st. 31-32 hvis brugt efterår, ellers 0,78	0,4-0,5	31-69	160	***	Lys bladplet m.fl.	2	Højst 1,1 l/ha fordelt på efterår og forår og maks. 2 x 0,78 l/ha, hvis der først startes forår

Orius Max 200 EW	1,25 forår og 0,875 efterår	0,5- 0,6	60-69	200	***	Gråskim- mel, skulpe- svamp, knoldbæ- gersvamp	-	Må kun bruges enten efterår eller forår
Juventus	1,0	0,5- 0,6	65	0	**(*)	Skulpe- svamp, knoldbæ- gersvamp	2	

* Hvis tebuconazol er brugt efterår, må der bruges 175 g tebuconazol hele sæsonen. Hvis tebuconazol kun bruges forår, må der bruges 250 g tebuconazol hele sæsonen.

Se yderligere om triazolreglerne i [PlanteNyt nr.1183](#).

VÆKSTREGULERING

Vækstreguleringsmidlet Caryx indeholder også Juventus. I 1,0 I Caryx indgår 0,33 I Juventus. Hvis der både er behov for vækstregulering og bekæmpelse af lys bladplet kan et svampemiddel tilsættes til Caryx. Svampemidlet vil også øge den vækstregulerende effekt, så dosis af Caryx kan reduceres. Alle midler i tabel 1 har vækstregulerende effekt, men effekten af Prosaro er begrænset. Indholdet i 1,0 I Prosaro svarer til 0,625 I Orius + 0,5 I Proline, hvor sidstnævnte ikke har vækstregulerende effekt.

SORTSFORSKELLE

Der er kun viden om nogle af de dyrkede sorters modtagelighed. Se data i tabel 2 i [Sortsvalg i vinterraps 2018](#).

ENGELSKE ERFARINGER MED LYS BLADPLET

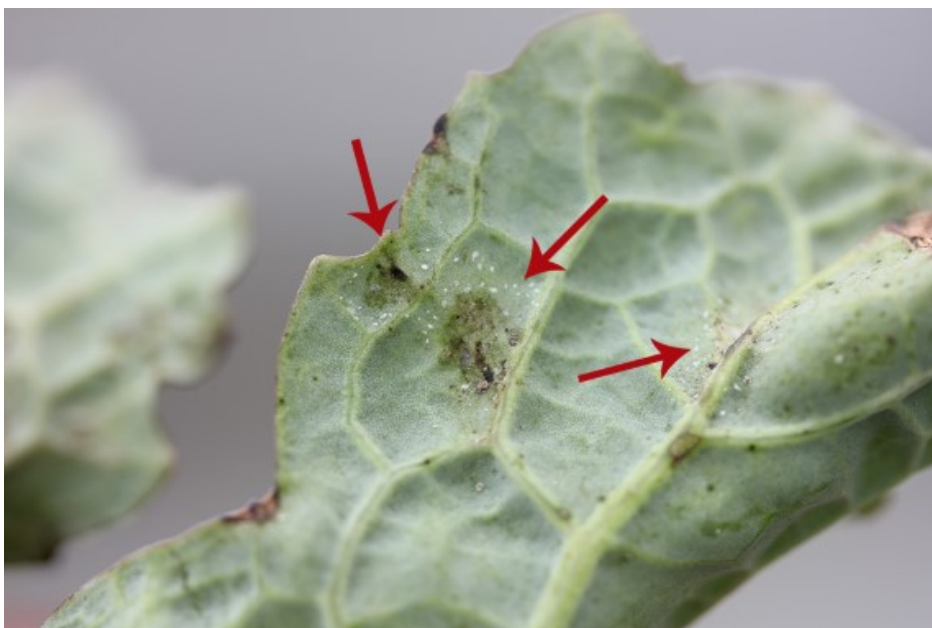
I England og Skotland er lys bladplet den mest betydende svampesygdom, og der optræder de fleste år meget udbredte og meget kraftige angreb. Der findes derfor også en velfungerende varslings-tjeneste for lys bladplet, der er baseret på angrebsstyrken året forinden og nedbørs- og temperaturforhold i vinterens løb (fugtige og milde vintre fremmer angreb). Tidlig såning fremmer angreb. I højrisikoområder ifølge varslingen udføres svampebekæmpelse om efteråret i november, og bekæmpelse gentages 1-2 gange forår fra medio februar. Væksten begynder oftest tidligere i UK end i Danmark. I højrisikoområder i UK foretages bekæmpelse medio februar uanset angreb, fordi den bedste effekt opnås ved meget svage angreb, og fordi der de fleste år optræder kraftige og udbredte angreb. Ved bekæmpelse ved meget svage angreb opnås 80-90 procent bekæmpelse, mens der ved mere udbredte angreb kun opnås 40 procent bekæmpelse.

I Danmark kan samme strategi ikke anvendes, fordi lys bladplet langt fra har været så udbredt som i UK. Erfaringerne fra UK viser dog, at man straks ved begyndende vækst skal tjekke markerne for evt. angreb og iværksætte bekæmpelse ved relativ svage angreb.

Se også fra UK [forsøg med bekæmpelse af lys bladplet](#).

Billede 1. Lys bladplet fotograferet 26. februar 2019 af Lene Bjørnsbo, Centrovic.

Billede 2. Tidlige symptomer på angreb af lys bladplet. Der ses et mørkfarvet område. De små hvide sporeansamlinger omkring pletterne er her tydelige.

Billede 3. Tidlige symptomer på angreb af lys bladplet. De små hvide sporeansamlinger er her tydelige.

Bladstilken er også angrebet, hvilket ses som en brunfarvning og en begyndende drejning af bladstilken.

Billede 4. Plet af lys bladplet omgivet af tydelige hvide sporehobe.

Billede 5. Bladet drejer pga. angreb af lys bladplet.

Billede 6. Lys bladplet. De hvide sporehobe er tydelige. Læg evt. bladene i en plastpose ved stuetemperatur i 2-4 dage for at få sporerne frem ved mistanke om evt. angreb.

Billede 7. Senere angreb af lys bladplet på bladplade og bladspids.

Billede 8. Bladpletter som ikke skyldes svampe, men skyldes frostsvidning og bladhenfald.

Kontakt din [lokale rådgivningsvirksomhed](#), hvis du vil vide mere om dette emne.